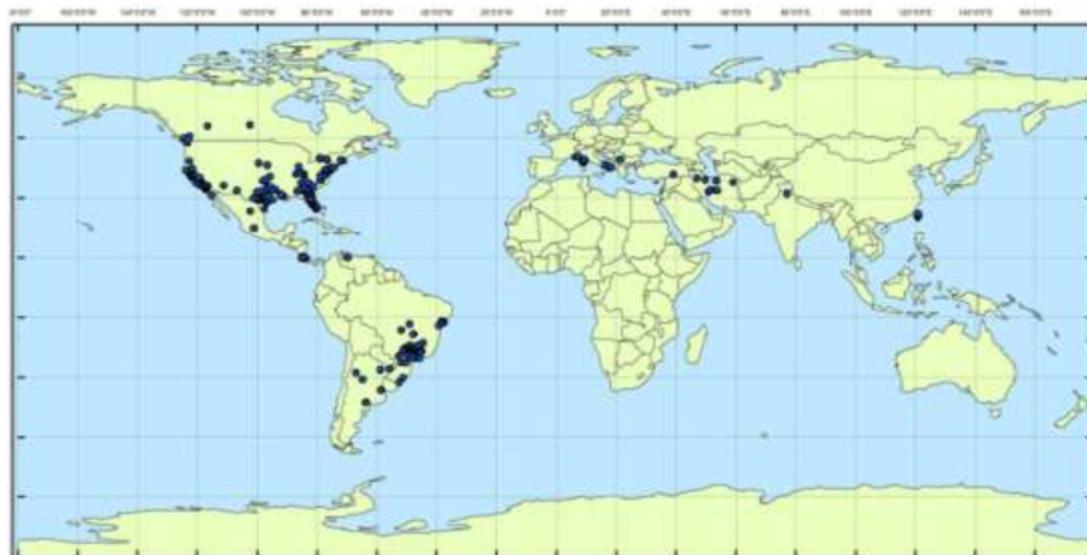

Ξυλέλλα, μια νέα απειλή για την αγροτική οικονομία, την επισιτιστική ασφάλεια, την πολιτιστική κληρονομιά και το περιβάλλον

Δρ Γεώργιος Κουμπούρης, Εντελμένος Ερευνητής
Ινστιτούτο Ελιάς, Υποτροπικών Φυτών & Αμπέλου, ΕΛΓΟ “ΔΗΜΗΤΡΑ”

Η Ξυλέλλα (*Xylella fastidiosa*) είναι ένα βακτήριο που αναπτύσσεται στα αγγεία του ξύλου, εμποδίζει την κυκλοφορία νερού και θρεπτικών στοιχείων προκαλώντας σοβαρές επιπλοκές στις λειτουργίες του φυτού. Σε προχωρημένα στάδια μόλυνσης μπορεί να προκαλέσει ξήρανση του φυτού. Το βακτήριο μεταδίδεται και εξαπλώνεται από έντομα και προσβάλει πολλά είδη φυτών (ελιά, αμπέλι, εσπεριδοειδή, πυρηνόκαρπα, αβοκάντο, καλλωπιστικά, κ.α.). Επίσης μπορεί να μεταφερθεί από περιοχή σε περιοχή με μολυσμένο φυτικό υλικό.

Παρά το γεγονός ότι έγινε ευρέως γνωστή πρόσφατα, δεν αποτελεί νέα ασθένεια αλλά οι πρώτες αναφορές καταγράφονται στις δεκαετίες 1930-1940 στην Καλιφόρνια παρότι τότε υπήρχε η παρανόηση ότι αιτία της ασθένειας ήταν κάποιος ιός (Purcell A., 2013). Κατά καιρούς έχουν αναφερθεί διάφορες ασθένειες των φυτών που προκαλούνται από την Ξυλέλλα, κυρίως στην Αμερικανική ήπειρο όπου κυρίως έπληγε αμπελοκαλλιέργειες, εσπεριδοειδή, φυτείες καφέ, πυρηνόκαρπα και φυτά μεγάλης καλλιέργειας προκαλώντας σοβαρές οικονομικές ζημιές. Σποραδικά κρούσματα μολυσμένων φυτών έχουν αναφερθεί στην Ασία και την Ευρώπη ενώ δεν υπάρχει αναφορά στην Αφρική (EFSA, 2015). Η πρώτη αναφορά επιδημίας στην Ευρώπη τοποθετείται μεταξύ 2006 και 2008 και αρχικά εκτιμάται ως μικητολογικής προέλευσης που χρίζει περεταίρω διερεύνησης (Nigro et al., 2013) ενώ σύντομα η παρουσία της Ξυλέλλα ταυτοποιείται σε ηλικιωμένα φυτά πικροδάφνης, ελιάς και αμυγδαλιάς με συμπτώματα των συνδρόμου ταχείας κατάρρευσης στην περιοχή Σαλέντο της Ιταλίας (Saponari et al., 2013). Ιδιαίτερη σημασία έχει η ξήρανση υπεραιωνόβιων δέντρων ελιάς που αποτελούν μνημείο πολιτιστικής κληρονομιάς. Στη συνέχεια βρέθηκε και σε νεότερα φυτά όπως και σε άλλα φυτικά είδη. Η εξέλιξη της επιδημίας εκτιμάται σε πάνω από ένα εκατομμύριο δέντρα σε έκταση εκατό χιλιάδων στρεμμάτων (Martelli, 2016). Πρόσφατα, η Ξυλέλλα εντοπίστηκε εκτενώς στην Κορσική και στη Νότια Γαλλία (EFSA, 2016).

Εικόνα 1. Γεωγραφική κατανομή ξενιστών της Ξυλέλλα. © European Food Safety Authority (EFSA) 2016. <http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4378>